

אוניברסיטת תל-אביב

הפקולטה למדעי החברה

החוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה

סמסטר ב', תשע"ט

יום ב' 10.15-12.45

קורס מס' 1041261601

הגירה וחברה

מרצה: ד"ר אנסטסיה גורודזייסקי

שעת קבלה: יום ג' 10.00-11.00

anastasiag@tauex.tau.ac.il

1. תיאור הקורס: הקורס עוסק בהגירה בינלאומית תוך התמקדות בהגירה לאמריקה ואוסטרליה במחצית השנייה של המאה ה-19 ותחילת המאה ה-20; הגירת העבודה לאירופה לאחר מלחמת העולם השנייה; והגירה למדינת ישראל. הקורס סוקר הסברים תיאורטיים עיקריים להגירה (מדוע ובאיזה תנאים אנשים מהגרים) ותיאוריות העוסקות בשאלות השתלבות המהגרים במדינות היעד. במהלך הקורס נבחן סוגיות הבאות: הקונטקסט הפוליטי של הגירה בינלאומית ומדיניות השתלבות המהגרים; הגירת העבודה ותפקיד הכסף שנשלח על-ידי המהגרים למשפחות שנשארו בארצות המוצא; השתלבות המהגרים וילדיהם במדינות היעד; ופליטות.

2. דרישות הקורס:

- א. נוכחות והשתתפות פעילה בשיעורים
- ב. יש לקרוא חומר קריאה לקראת כל שיעור (מידע על פרטי קריאה לקראת כל שיעור יפורסם באתר הקורס או בסוף השיעור הקודם). חלק מהשיעור יוקדש לדיון כיתתי.
- ג. הגשת שני בחנים על חומר הקריאה. הבחנים יתקיימו בזמן השיעורים (תאריכים יפורסמו בשבוע השלישי ללימודים). **הבחנים יכללו מאמרים שמסומנים ברשימת הקריאה בכוכבית.**
- ד. הצגת נושא אקטואלי שקשור לנושא הקורס בכיתה (בשלישיות או רביעיות) (דיונים בנושאים אקטואליים יתחילו מהשבוע החמישי של הקורס. סטודנטים שבוחרים להציג נושא בשיעור מסויים צריכים להודיע למרצה לפחות יומים לפני השיעור.
- ה. ציון עובר (60 לפחות) בבחינה הסופית וציון משוקלל 60 לפחות בקורס.

3. הרכב הציון:

10% - בוחן ראשון

10% - בוחן שני

10% - ציון עובר הצגת נושא אקטואלי בכיתה

70% - בחינה

3 נקודות בונוס עבור השתתפות פעילה בכיתה שמבוססת על קריאת החומר

חומר קריאה לפי נושאי הקורס

1. מבוא. הגירה בעולם: מספרים, מושגים, מגמות ועמדות המקומיים כלפי המהגרים.

Castles, S., H. De Haas and M.J. Miller. 2014. *The Age of Migration*. Fifth edition. Introduction: Pp. 1-20.

*Gorodzeisky, A. 2013. Does the Type of Rights Matter? Comparison of Attitudes Toward the Allocation of Political Versus Social Rights to Labour Migrants in Israel, *European Sociological Review*, Volume 29, Pages 630–641

2. פרספקטיבות תיאורטיות להגירה

Lee, A. 1966. "A theory of Migration." *Demography* 3: 47-57

Castles, S., H. De Haas and M.J. Miller. 2014. *The Age of Migration*. Fifth edition. Theories of Migration: Pp. 25-39.

3. הגירת המתיישבים במחצית השנייה של מאה 19 ותחילת מאה 20

Hatton, T. J. and Williamson, J.G, 2008. *Global Migration and the World Economy*, Pp. 10-21

Castles, S., H. De Haas and M.J. Miller. 2014. *The Age of Migration*. Fifth edition. International Migration before 1945: Pp. 84-93, 96-100

4. הגירה העבודה לאירופה וחברות מערביות לאחר מלחמת העולם השנייה

Castles, S., H. De Haas and M.J. Miller. 2014. *The Age of Migration*. Fifth edition. Migration in Europe since 1945: Pp. 102-125

5. מגמות ההגירה והפליטות בסוף מאה 20 ותחילת מאה 21

Triandafyllidou, A. and Gropas, R. 2014. *European Immigration. A Sourcebook*. Second edition. Introduction. Pp. 1-14.

6. ישראל חברת המהגרים? הגירה יהודית והגירה של לא יהודים לישראל.

רייכמן ר. 2009. הגירה לישראל: מיפוי מגמות ומחקרים אמפיריים 1990-2006. סוציולוגיה ישראלית, עמ. 339-379

*Elias, N., & Kemp, A. (2010). The new second generation: Non-Jewish Olim, Black Jews and children of migrant workers in Israel. *Israel studies*, 15, 73-94.

*DellaPergola S. (2017) Ethnoreligious intermarriage in Israel: an exploration of the 2008 census, *Journal of Israeli History*, 36:2, 149-164.

7. השתלבות כלכלית וחברתית של מהגרים וצאצאיהם: מבט תיאורטי ונתונים אמפיריים

(אסימילציה קלאסית ואסימילציה מפולחת)

Castles, S., H. De Haas and M.J. Miller. 2014. *The Age of Migration*. Fifth edition. Migration in Europe since 1945: Pp. 264-292

Berry, J. W. (2001). A psychology of immigration. *Journal of social issues*, 57(3), 615-631.

Portes, A., & Zhou, M. (1993). The new second generation: Segmented assimilation and its variants. *The annals of the American academy of political and social science*, 530, 74-96.

Gorodzeisky, A and Semyonov, M. Labor Force Participation, Unemployment and Occupational Attainment among Immigrants in West European Countries. 2017. *Plose One*.

*Chachashvili-Bolotin, S., & Lissitsa, S. (2016). Enrollment in Religious Schools and the Educational Achievements of Children of High-Skill Immigrants. *International Migration Review*.

*Cohen, Y., Lewin-Epstein, N., & Lazarus, A. (2019). Mizrahi-Ashkenazi Educational Gaps in the Third Generation. *Research in Social Stratification and Mobility*.

8. דגש על תפקיד המדינה

*Yaron Mesgena, H & Ramati, O. 2018. Where Time Stands Still: Holot Detention Facility and the Israeli Anti-Infiltration Law. *Hagira - Israel Journal of Migration*, 7.